

Det Kongelige Nærings-og Fiskeridepartementet
Postboks 8118 Dep,

0032 Oslo

Trondheim, den 17. april 2015

Høringssvar – Utredning av sjømatindustriens rammevilkår

Norske Sjømatbedrifters Landsforening (NSL) organiserer ca. 150 sjømatbedrifter i Norge. Svært mange av disse er hjørnesteinsbedrifter i lokalsamfunnene. Våre medlemmer er avhengig av en fiskeriforvaltning som ikke bare tenker i vanlig økonomisk forstand, men tar høyde for samfunnets krav til distriktspolitikk og fremtidig bostedsmønster.

NSL synes at en bred diskusjon om Norges veivalg i fiskeripolitikk er høyst påkrevd.

Polariseringen mellom sjø- og landsiden har i alt for mange år ført til en tilstand av dysfunksjonalitet i næringen. Utviklingen av produkter som er tilpasset dagens forbrukere skjer i alt for liten grad på basis av en felles forståelse mellom båtsiden og industrien. Beskyttet av prisgarantier for fisk, omsetningsmonopol og en ivrig fagforening er det fremdeles slik at sjøsidens ansvar for produktet opphører ved kaikanten.

Økt fokus på at med eneretten til å høste felles eiendom, også følger et samfunnsansvar, er relativt fraværende.

Industrien på sin side måtte tilpasse seg et marked i stadig utvikling. De siste 50 år har fiskeprodukter utviklet seg fra en ren proteinkilde for sultne mennesker til gourmetmat for et kresent publikum med stor kunnskap og flere alternativer.

Sjømatindustriutvalget har i sitt arbeid kommet med mange forslag for en fremtidsrettet sjømatpolitikk. NSL er enig i at:

- Det skal satses tungt på **innovasjon i næring** gjennom forskning og utdanning.

-Norge **oppretholder den generiske markedsføringen**. Industrien er avhengig av omdømmebygging, reklame, kommunikasjon, og PR - tiltak i regi av Norges sjømatråd. Selv om enkelte bedrifter har muligheten til å bygge opp egen spesifikk markedsføringskompetanse, kan dette ikke erstatte den generelle markedsføringen gjennom Norsk sjømatråd.

-Markedsadgang for sjømat må prioriteres foran landbruksinteresser. NSL mener at det er på høy tid at all fisk og fiskeprodukter har fri adgang til EU. Derfor må det jobbes med å få sjømat inn i EØS avtalens hoveddel.

-Forskning som styrker bestandsestimering for å redusere bestandssvingninger er viktig.

-Det trengs tiltak som sikrer industrien jevn råstofftilgang gjennom hele året. **Den foreslåtte kvotefleksibiliteten** er et tiltak som vil føre til en bedre tilpasning. NSL synes dessuten at oppstartdato av **kvoteåret bør flyttes til høsten**.

-Fiskesalgslagene har en viktig funksjon for å få til oversiktlige markedsplasser, skape best mulig råstofflyt, verdiskapning og like konkurransevilkår. NSL støtter utvalgets flertall som mener at salgslagenes mangfoldige og viktige oppgaver best løses gjennom **nøytral eierskap** til salgslagene.

-Det mykes opp i dagens **begrensninger i hvilken teknologi** som er tillat å benytte. Fangstteknikken for sjøsiden bør ikke basere seg på historie, men prøve til enhver tid å fremskaffe det best betalte råstoffet for landindustrien.

-Leverings- og bearbeidingsplikten avvikles slikt det fungerer nå. NSL mener at i tilfelle inngåtte avtaler ikke overholdes bør kvotene til redere inndras eller reduseres. Men det er viktig at kvotene forblir i samme område og reforderes slik at industrien sikres råstofftilgang.

Men NSL er skeptisk til forslagene om frie omsettbare kvoter, struktureringer og opphevelse av dagens kvotetak.

Vi tror heller ikke at fiskeindustrien eller kapitalkreftene på børsen er bedre eiere av fiskerettigheter enn aktive fiskere eller deres selskapskonstellasjoner. Krav til avkastning på investert kapital er erfaringsmessig uavhengig av hvem som har investert. For NSL er forslaget om endring av eierporteføljen av fiskerettigheter ikke fremtidsrettet fiskeripolitikk.

NSL mener at det er **4 langsiktige mål en fremtidig fiskeripolitikk** må oppnå :

- mer fersk fisk på land

- stabil og jevn tilgang

- ingen ytterligere kvotekonsentrasjon

- tar i bruk hele kysten der ressursene finnes

Fiskeridirektoratets årlige lønnsomhetsundersøkelse slår fast at verdiskapningen er høyest pr. tonn i båtgruppene under 11 og 15 meter. Dette er båter som leverer fersk fisk til en høyst oppgående industri. Det blir direkte feil av utvalget å påstå at fiskeindustrien generelt sliter med dårlig lønnsomhet uten å gjøre større anstrengelser til nærmere analyse av industrien.

NORSKE SJØMATBEDRIFTERS LANDSFORENING

Postboks 639 Sentrum
7406 Trondheim

Telefon: 73 84 14 00
Telefax: 73 84 14 01

Foretaksnr: 971455020
E-post: post@nsl.no

www.nsl.no

Mye av årsaken til svakt resultat i næringen skyldes da faktisk vertikalt integrerte selskaper. Åpnes det for et frislipp av kvotekjøp må vi regne med at tunge finansielle aktører vil prøve å samle en størst mulig andel av rettigheten på et fåtall båter og selge råstoffet på verdensmarkedet. Dette på bekostning av nasjonal og regional verdiskapning, på bekostning av lønnsomme bedrifter og på bekostning av rekruttering til fiskeryrket.

Allikevel ser NSL tilfeller der det kan være en fordel for andre en bare aktive fiskere å disponere kvoter. Eksempelvis kan kvoter for levende fisk være veldig nyttig for enkelte bedrifter med lokal forankring og kanskje ellers lite tilgang på råstoff. Deltakerloven gir allerede i dag mulighet for å dispensere i særlige tilfeller hvor næringsmessige og regionale hensyn fra kravet om aktivitet i fiske tilsier det. Her har myndighetene umiddelbare muligheten til å bidra aktivt til økt verdiskapning.

Istedenfor å fortsette med struktureringer blant gamle og tradisjonelle ”kvoteiere” synes NSL det er på høy tid at regjeringen setter mer fokus på nasjonal verdiskapning ved å bruke kvotetildelingen som et aktivt verktøy. NSL minner om at kvoter i utgangspunktet er en prosentvis andel og en midlertidig disposisjonsrett av en felles eiendom og ikke en evigvarende rettighet for fagforeninger og deres medlemmer.

Vi trenger fersk fisk for bedrifter som vil satse lokalt, og vi trenger stimuli for båter som satser på den best betalte fisken, eksempelvis line- og levende fisk. Ved tildeling av kvoter må verdiskapning gå foran tradisjonell tankegang.

Dessverre har det motsatte skjedd de siste årene. Så mye som halvparten av fisken i fjor er fryst på havet og mye av dette sendes direkte ut av landet. Istedenfor å utnytte ressursene og skape lokale ringvirkninger tømmes nasjonen for verdier. NSL tror at mange av forslagene i Tveterås utvalgets utredning dessverre viderefører utarming av kystsamfunnene.

Konkret ber NSL at det innføres en ressursbeskatning for eksportert fryst fisk eller en kvotereduksjon for båter som eksporterer direkte. Dette vil skape umiddelbart et insitament for å lande og bearbeide fisken i Norge.

Med vennlig hilsen

Jurgen Meinert
Fagsjef for hvitfisk, NSL

NORSKE SJØMATBEDRIFTERS LANDSFORENING

Postboks 639 Sentrum
7406 Trondheim

Telefon: 73 84 14 00
Telefax: 73 84 14 01

Foretaksnr: 971455020
E-post: post@nsl.no

www.nsl.no